

Izloje vsak četrtik in velja s polnino ved ali v Mariboru a posiljajo na dom za celo leto 40 K, za leto 20 K, za četrt leta 10 K, brez Jugoslavije 50 K. Naravnost se pošlje na upravljalstvo Slovenskega Gospodarja v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Listi se pošilja do odpovedi. Naravnost se plačuje naprej. Telefon št. 220.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Udaje „Katol. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. Rokopisi se ne vračajo. Upravištvu sprejema naročnine, inserate in reklamacije. Cena inseratov po dogovoru. Za vse kratke oglase primeren popust. Nezaprite reklamacije so poštnine proste. — Telefon št. 229. —

5. številka.

Maribor, dne 3. februarja 1921.

55. letnik.

Nemška Avstrija in njena priklopitev k Nemčiji v naših očeh.

Prejema svetovne vojne — Avstrija imamo v Evropi na smrtni postelji. Radi avstrijske smrtni bolezni se je zbralo v Parizu vse polno odličnih političnih zdravnikov iz najodličnejših evropskih krogov, ki pripravljajo lek za ohranitev življenja Nemške Avstrije.

Avstrija sama izjavlja, da je njeno edino rešilno zdravilo — spojitev z Nemčijo. Te priklopitve Avstrije k Nemčiji se najbolj boje Francozi, katerih strah in trepet je razširjen po vsej Nemčiji.

Avstriji se obeta pomoč glede prehrane in kredita, a doslej se še ni storilo nič, in avstrijski državni banknik je v prehranjevalnem in finančnem oziru v zadnjih izdihljajih.

Pri pogledu na smrtno posteljo N. Avstrije je tudi naša dolžnost, da mi Jugoslovani kot njeni sosede zavzamemo stališče napram Avstriji in njeni edino rešilni želji po priklopi k matki Nemčiji.

Spojitev Avstrije z Nemčijo je nam Jugoslovanom in osobito še nam Slovincem v dosedaj še nepregledni prid v političnem in gospodarskem oziru.

Kakor hitro se udeležiti združitve Avstrije z Nemčijo, preneha za nas obveznost senžermenske pogodbe, nam mora pripasti potem Koroško, zahtevati pa tudi moramo v tem slučaju za nas v vojaškem oziru ugodnejšo razmejitev na severu. Predvsem nižino pod Radlom, Lučane, Spilje in Radgono z železnico vred.

Veliko večjega pomena nego politični dobroti spojitve Avstrije z Nemčijo za nas pa je gospodarski.

Vsak kmet ima rajši za soseda kakega delovnega, imovitega in bistroumnega posestnika, nego kakega nedelavnega berača, ki vedno prosjači miloščine, in za vse podarjene mu milodare pa nima soseda od njega pričakovati nikake protiusluge ter hvale, znosi.

N. Avstrija je za nas kot samostojna republika vedno gladni berač, od katerega nimamo prav nobenega haska. Kakor hitro pa bo ta avstrijski berač spojen z Nemčijo, dobimo soseda, kateri bo od nas rabil od probilice naše prehrane, katero bo lahko dobro plačal v dobri valuti, pa nam tudi za prodajo vsakdanjega kruha rad na uslugo s prodajo vseh možgih industrijskih izdelkov, kateri nam kmetom v Jugoslaviji tako zelo primanjkujejo in ki jih je edino dobili iz Nemčije.

Kaj nam pomaga obilica avstrijskih tovarn, ki pa so vse brez premoga, brez sirovin in delavstvo v vednih štrajkih vsled ničvrednega avstrijskega denarja in vsled pomanjkanja prehrane.

Kakor hitro pa bodo Avstriji pod nemško roko, jih bo ta navadila dela, založila njihove tovarne s premogom in sirovinami, mi pa s prehrano in naš nemški sosedi nam bo lahko na vedno uslugo glede nam prepotrebne industrije.

Spojitev Avstrije z Nemčijo je gotovo dejstvo, dasi ga skušajo ententariji z raznimi posojili zavleči za nekaj časa iz strahu pred premočno Nemčijo; nam Jugoslovanom pa sta združena Avstrija in Nemčija v političnem in gospodarskem oziru v prid.

Sicer z Avstrijo povečani Nemčiji nikakor ne bo za zaupati v vsakem oziru od naše strani, a nam bo Nemčija mogočen, delaven in bogat v industriji založeni sosedi, ki nam bo rad na uslugo, ako ga bomo od naše preobilice prehranjevali.

Dokler bo pa obstojala v prehranjevalnem in finančnem oziru smrtno bolna Avstrija, nam ni misliti na kak dobičkanosni izvoz našega živeža, živine in vina.

Jugoslovanski kmet spojitev Avstrije z Nemčijo lahko pozdravlja!

Še protestirati ne bi smeli!

Vsi listi, ki jih vzdržujejo verižniki in izvozniki (to so ljudje, katerim demokratični ministri dajejo izvoznice za izvoz raznega blaga), so zagnali zadnji teden silen krik radi protestnih shodov, ki jih je priredila Kmetiska zveza proti uvozu italijanskega vina. Med te liste štejemo: „Tabor“ v Mariboru, „Kmetijski list“, „Jutro“, „Nova doba“, „Slov. Narod“ itd. v Ljubljani. Vsi ti listi so zaključili, češ: Zakaj dopusti naša vlada

da Kmetiski zvezi take shode. Lažejo, da se je na teh shodih hujšalo proti drugim strankam. S tem načinom pišave so se liberalci in samostojneži do gofo kože razkrinkali. Slovenski kmet in vinogradnik še torej brez dovoljenja kakega domišljavega profesorja Voglarja ali barantača Mermolje ne bi smel protestirati proti krivicam in se zavarovati proti grozečemu uvozu italijanskega vina. To so lepi tihi liberalci in samostojneži! Povdarjam,

da sem se tudi jaz udeležil takega protestnega shoda, a nisem slišal ne ene besede hujškanja ali zabavljanja. Govorilo se je stvarno. Kmetiski zvezi in njenim voditeljem pa smo vinogradniki iz srca hvaležni, da nas je pravočasno opozorila na pretečo nevarnost. Ne zmenimo se za liberalne in samostojne kričaje. Vinogradniki zbirajte se po vseh vinorodnih krajih in protestirajte proti uvozu tuje vina. Pisane proteste pa pošiljajte tajništvo Kmetiske zveze v Maribor. Prijateljski pozdrav!

—ič.

Politični ogled.

JUGOSLAVIJA. Poslanci v Beogradu so se zadnje dni prerekali glede sprememba poslovnika in osobito pa prisega. Razven vladnih radikalov in demokratov so bile vse druge stranke za spremembo poslovnika in prisega. Končno pa je podlegla opozicija vladni večini in poslovnik je bil sprejet z malenkostnimi spremembami. Po sprejetju poslovnika so prisegli komunisti in tudi naš Jugoslovanski klub, ker sicer ne bi bili dobili zastopstva v ustavnem odboru. Sedaj so v konstituenti zbrane vse stranke in so prisegli vsi poslanci razven radičevskih, katerih še ni v Beogradu. — Mnogo prepra je bilo v Beogradu radi volitev v ustavni odbor, ki je sedaj izvoljen in je v njem: radikalov 11, demokratov 11, Jugoslovanski klub 3, Narodni klub 1, komunisti 8, zemljoradniki 4, socialisti 1, republikanci 1, muslimani 3. Ta ustavotvorni odbor bo sedaj deloval in med delom ustavotvornega odbora bo odgojena konstituenta in bodo seje le tedaj, kadar se bo nabralo dovolj interpelacij.

ITALIJA. Italijanska vlada bi zopet rada dvignila cene prehrane. Temu namenu vlade so se uprli socialisti in sedaj bo najbrž razpuščen sedanji italijanski parlament ter razpisane za jesen nove volitve. — Po celi Italiji so na dnevnem redu po sevnih delih države štrajki, nemiri, požigi, poboji in pretepi med prenapetimi pristaši vlade in socialisti. — D'Annunzio, ki je nekaj časa bival v Benetkah, se je preselil v svojo vilo v Garda jezeru, kjer biva v spremstvu 21 svojih najboljših prijateljev.

V PARIZU na Francoskem je zborovala zadnje dni konferenca zaveznikov, ki se je pečala z razorožitvijo Nemčije in koliko odškodnine bodo plačali Nemci in kako pomoči Avstriji, da ne bo poginila gladu in ničvrednega denarja. Nemčija se mora glede razorožitve podvreči mirovni po-

godbi, sicer bodo nastopili zavezniški napram njej z novimi nasilnostmi. Odškodnine za popravilo po Nemcih povzročene škode bo plačala Nemčija 225 milijard mark. Nemci se seveda protivijo priznati in izpolniti zahteve te pariške konference. Glede Avstrije so sklenili zavezništvo, da se senžermenska pogodba ne bo spremenila, za nabavo prehrane pa so dovolili Avstriji 13 milijonov dolarjev, kar paš ne bo za dolgo. V letih 1919-20 je porabila Avstrija 48 milijonov dolarjev.

Iz Koroške.

VZORNA ŽUPNIJA je gotovo župnija Kotlje pri Guštanju na Koroškem. Tamošnja krajevna organizacija Kmetiske zveze ima redne seje, na katerih se razpravlja o vseh važnih tekočih zadevah. Ob nedeljah sprejema član odbora razne prošnje, pritožbe in želje prebivalstva. Vse te vloge pošlje potem tajništvu KZ v Maribor. Tako imajo ljudje v domačem kraju svojo brezplačno posredovalnico za vse važnejše zadeve. Priporočamo, da napravijo tako tudi vsi drugi krajevni odbori. Dobiti je treba blizu cerkve sobo, kjer bi ob nedeljah član odbora KZ uradoval. Ustanovitve take posredovalnice se naj razglasi po župniji.

NEMSKA NASILSTVA na Koroškem. Dan za dnevom prihajajo iz Koroške vesti o nemških nasilstvih, katerim so izpostavljeni naši slovenski rojaki. Pretepi, poboji, tatvine itd. so v nekdanji glasovalni coni A na dnevnem redu, ubogi Slovenci pa morajo vse to mirno prenašati in se nimajo kje pritožiti. Oblasti dajejo članom zloglasnega „Heimatsdiensta“ potuho, in to kjerkoli se le da. Slovenci je na Koroškem brezpravna uboga para, ki ima velike dolžnosti do svoje „nove domovine“, a nima niti tistih ubornih pravic, katere mu grede po božji in sloveški postavi. „Heimatsdienst“ to je društvo strupenih nemčurjev, ovačuje Slovence, nastavlja v slovenskih občinah nemčurske gerente, vrši revizije, odstavlja slovenske duhovnike itd. Slovenci pa morajo gledati s krvavečim srcem, kako jim tepajo Nemci pravice. Naša deželna vlada se je po dolgem premišljevanju odločila, stopiti našim Nemcem in nemškutarjem vsaj nekoliko na prsto. Sklenilo se je, da so do preklica prepovedane vse nemške prireditve v Sloveniji. V Mariboru so nameravali prirediti Nemci svoj planinski ples, ki se pa vsled te odredbe ne bo vršil. Navzlic prepovedi so še tako drzni, da so vložili pri deželni vladi tozadevni rekurz, ki ga je vlada odbila. Upaj-

Hajduk Veljko Petrovič.

(Dalje.)

Torej mu dajo zastavo in odprto pismo, kjer ga imenujejo za bulubašo in dajo dovoljenje, da zamore vsak begunec ali izseljenec iz onega kraja, kdor hoče, slobodno žnjim, in dajo mu še nekaj sto grošev denarja in nekoliko streliva. Sedaj zbere Veljko s pomočjo te zastave in pisma okrog sebe kakšnih 100 vsakovrstnih beguncev in bečarov iz onega kraja, pa udari ž njimi naravnost čez Krivi vir in pride v selo Podgorec, kjer prične oblegati nekega bega v njegovih kuli. Res, da pri begu ni bilo več kot 10 do 15 duš, toda kula je bila trdna in zato mu podnevi niso mogli napraviti ničesar; ko se pa zmračilo, najde naš Veljko v vasi nekaj sodov in kadi, pa jih napolni s slamo in senom, potem pa zavali pod kulo in zažge in tako zažge celo kulo. Ko prične goriti kula, se uda beg. Tu najde Veljko pri

Legu v vasi 800 zlatih cekinov in še pri dveh trgovcih, ki sta šla po goveji kupčiji in sta tu ostala, dve polni vrečici belega denarja. Poleg tega še vzame Turkom vse orožje, obleko pa, kar so imeli Turki najboljše, zamenja (Veljko in beg, a njegovim momki in ostali Turki) za svojo slabšo. Tako vzame Veljko za-se tudi begovega konja, a svojega pusti njemu, pa ga na drugi dan z vsemi Turki lepo spravi v Turčijo. Potem zbere Veljko vse svoje momke v parado, pa jim torbico denarja lepo razdeli vsem enako, in tako jim razdeli tudi orožje begovih vajakov. Kar so pa vzeli od bega in od onih trgovcev nekaj parov lepih pištol in nožev, izbere za sebe, kar je bilo najboljše, ostalo pa razdeli med svoje najznatnejše momke, rekoč enemu: „Na, ti si moj bimbaša“, drugemu: „Ti si moj bulubaša“, tretjemu: „Ti si moj barjaktar“ itd. Potem zapečati ono drugo torbo in jo po svojem bimbašu pošlje državnemu sve-

† Bimbaša — turška vojaška šarža, ki bi odgovarjala našemu stoltniku.

†† Barjaktar — zastavonoša.

tu ter piše, kako mu je Bog dal in je pridobil in od svojega dobitka pošilja po svojem bimbašu del za narodno blagajno. Ko je bimbaša te novice s pismom odnesel in oddal državnemu svetu, niso svetniki znali, ali bi se preje čudili, kako dobi Veljko tako nenkrat tako veliko svoto in jo njim pošilja, ali pa, od kod ima bimbašo, če je pa sam samo bulubaša! Slednjič pozovejo bimbašo notri in ga vprašajo:

„Kdo si ti?“

„Jaz sem bimbaša gospodarja Veljka.“

„Ako si ti bimbaša, kaj je pa potem Veljko?“

„On je, odgovori, gospodar.“

A on odgovori:

Ako bi bili gospodar in bimbaša kaj iskali od državnega sveta, zamo-glo bi bili več razgovora, toda ker pa sta samo prinašala, je državni svet dragovalno sprejel torbo denarja in se zahvalil bimbašu in gospodarju.

Ko zvedo drugi subaši in begi po Črni Reki, kaj se je zgodilo z begom v Podgorec, zbeže takoj vsi v Vidin,

in v ostala mesta in gradove po deželi, a Črno Reko prepuste Veljku. A on ne pozove, kakor je bila navada, celega naroda na vojsko, ampak zbere še nekaj bečarov in dobrovoljcev, a narodu reče, naj gre vsak po svojem poslu, a on jih hoče braniti pred Turkom, samo da mu donesajo hrane. Nato se nastani v nekem selu, da dočaka konca zime, kajti bilo je še zgodaj in je padel sneg. Ko zvedo med om Turki, kaj se godi po Črni Reki in razvidijo, da Veljko nima veliko vojaštva, se dvigne iz Vidina nekaj sto Turkov in grede nad njega. Ko pridejo na poslednje prenočišče in mislijo nanj udariti drugega dne, zbore vse svoje momke, pa jim reče:

„Bratje, mi ne moremo Turka tukaj pričakovati, ker jih je mnogo več kakor nas. Pojdimo torej v božjem imenu ter udarimo ponoči nanje, pa ako Bog da, da jih presenetimo in razbijemo, dobro; ako jim pa ne bomo mogli narediti ničesar, imamo noč nad glavo, pa na planino.“

(Dalje prihod.)

Pridobivajte naročnike!

* Kula — utrjena hiša, majhen gradič.

** Beg — turški veleposestnik.

mo, da bo načelo „zob za zob“ spame-
tovalo tukajšnje in Nemce onstran
meje. Odločne korake vlade pa poz-
dravljamo, ker smo prepričani, da se
bo položaj Slovencev na Koroškem na
ta način vsaj deloma omilil.

USODA koroških slovenskih del-
avcev. Ravnatelj kovinarske tovarne
v Borovljah je preteklo soboto pokli-
cal k sebi 15 slovenskih delavcev, ki
so bili člani Jugoslovanske strokovne
zveze ter jim naznanil, da jih mora
odpustiti iz službe, ker to zahtevajo
vsi ostali delavci. Kot vzrok odpusta
je navedel, češ, da so ti delavci hu-
jskali proti Avstriji. Ta pretveza pa
ne odgovarja resnici, ker so se odpu-
šeni delavci obnašali v vsakem oziru
mirno in dostojno. Ali ni dolžnost na-
še vlade, da napravi konec nemški
strahovladi na Koroškem napram mir-
nim Slovincem?

Tedenske novice.

60LETNICO je slavil dne 29. m.
m. č. g. nadžupnik od Sv. Križa pri
Slatini. Ogromna udeležba ljudstva,
ki je prisostvovala slavi, je dokaz,
kako priljubljen je č. g. jubilar v svoji
fari in daleč naokrog. Ker je 60letni
slavljenec svoj čas več let urejeval
„Slovenskega Gospodarja“, se tudi u-
redništvo našega lista spominja ob tej
slovesni priliki č. g. nadžupnika in
mu želi čisto telesa in živahnost duše
v zlati in biserni dobi človeškega živ-
ljenja.

PREMEŠČENA STA č. g. kap-
lan: Miloš Turk od Sv. Petra pod Sv.
gorami v Smarje in Ivan Krušič iz
Zreča k Sv. Petru pod Sv. gorami.

SLOVESNI SPREJEM novega
g. župnika v Čadramu. Zelo slovesno
so sprejeli farani lepe čadramske fa-
re v nedeljo, dne 30. januarja t. l.,
svojega novega g. župnika Fr. Hoh-
njeca. Kar trije slavoloki so ga poz-
dravljali. Prvi na farni meji, drugi v
Oplotnici, kjer je bil tudi sprejem, in
tretji pri cerkvi. Pozdravile so ga ra-
zne korporacije in društva: V imenu
župnije č. g. provizor Rančigaj, obe
občini (A. in A. Leskovar), Dekliška
Marijina družba z zastavo (Mar. Leš-
nik), gasilno društvo (tovariš P. telin-
šek). Pri sprejemu so nastopili tudi v
prvič tukajšnji Orli z naraščanjem in
konjenico, ki je šla novemu gospodu
župniku do prvega slavoloka naspro-
ti. Po oficijelnem sprejemu so bile slo-
vesne litanije ob ogromni udeležbi na-
šega ljudstva. Novemu g. župniku že-
lo obilo blagoslova božjega v nje-
govi težki službi.

NESREČNA MEJA NA SEVE-
RU. Gospodje, katere je beograjska
vlada imenovala v komisijo, da se u-
redi državna meja med Jugoslavijo in
Nemško Avstrijo, so napravili obliko
državne meje tako, da se temu smeji
vsak otrok. Reklo se je, da bo komi-
sija mejo izravnila, a sedaj jo je še-
le čudno, nepojmljivo zveržila. Meja
skače semintje, kakor so Nemci želeli.
Nemcem iz Gradca, Lipnice, Strassa,
itd., ki imajo v mariborskem okraju
tik meje svoja posestva, se je ugodila
vsaka njih želja. Mejo, ki ni meja
med dvema zelnikoma, ampak med
dvema državama, so merili nekako
tako, kakor meri vinjeni človek cesto,
po kateri koraka. Samo na ljubo Nem-
cem Stiltu, Schweiglerju, Wagnerju,
Schundtnerju, Barti, Baumannu itd.
so žrtvovali na črti St. Jurij—St. Ilj
veliko število Slovencev v občinah
Pesnica, Vrhovce, Špičnik, Slatina,
Svečina, Plavč in St. Ilj. Ne enega
slovenskega posestva onstran bivše u-
pravne črte niso mogli rešiti naši za-
stopniki v komisiji. Nemci pa so dose-
gli, da pride vsak pašnik, vsak goz-
dič ali vinogradna parcela, last Nem-
cev na jugoslovanski strani k Nemški
Avstriji. Državna meja nima prav no-
bene oblike. Vzeli so nam tudi vse va-
žnejše višine na razvodju. Nemec la-
hko pride tako v nekaj urah v Mari-
bor. Naši ljudje, ki so vrženi v žrelo
nemškemu volku, jokajo, prosijo, a
nič ne izda. Naj zapiše zgodovina i-
mena mož, ki so določevali to mejo, —
tako kakor si zaslužijo. Čudimo se le,
ker slovenski listi to zadevo zamoči-
jo, kot da ni vredno, da se o njej pi-
še.

NEMSKA DRŽNOST. Kakor tu
doznavamo, je razmejitvena komisija
na odločni pritisk jugoslovanske dele-
gacije prišla v odseku Mure med

Čmurekom in Radgono s ponovnim
tehničnim delom. To delo komisije, ki
ga je morala izvršiti tudi onstran Mu-
re, je pa preprečila, oziroma hotela
preprečiti tolpa, sestojeca iz 30 folk-
verovcev, ki so izjavili, da nima ko-
misija onstran Mure ničesar iskati.
Bilo bi umestno, ako bi se naša vla-
da vendar že enkrat zganila in nasto-
pila proti nesramnostim Avstrijcem, ki
složijo pred polomom, a kljub temu še
niso opustili svojih vsenemških načr-
tov. Postopanje folkverovcev je na-
pravilo na člane medzavezniške ko-
misije gotovo prav čuden vtis.

MARNBERZANI še vedno upa-
jo. Nemškutarski Marnberzani še ve-
dno upajo in želijo priti pod Avstrijo
— toda avstrijskega denarja se pa
branijo z vsemi štirimi. Kje je tu do-
slednost!

LIBERALCI so začeli hujskati
na odstop od katoliške vere. Vsa libe-
ralna glasila, osobito pa celjska „No-
va doba“, so zagnala v novejšem ča-
su krik: Proč od Rima, pristopajte k
srbskemu pravoslavlju! Pred volitva-
mi so se vsi ti liberalni brezverci
prali in skrivali, češ: Saj nismo proti
katoliški veri, ampak proti politikujo-
či duhovščini. Komaj pa imamo volit-
ve za hrbtom, so začeli ti pred volit-
vami hinavsko pobeljeni liberalni gro-
bovi z odločno in očitim smradom hujs-
kanje proti katoliški veri in agitira-
jo za vstop v pravoslavlje. Pred volit-
vami so begali liberalci in samostojni
volilci: Dr. Korošec Vas je prodal
3rbom, sedaj pa nas hoče liberalna
brezvernost prodati Srbom v verskem
oziru. Vemo pa, da s hujskarijo proti
naši veri liberalci pri našem ljudstvu
ne bodo nič opravili, ampak se še bolj
osovražili.

VSEM Kmetiskim zvebam celjske-
ga okrožja. Zadnji teden smo razpo-
siali vsem krajevnim odborom Kmet-
ske zveze celjskega okrožja nabiralne
pole Kmetске zveze in obenem vpra-
šalne pole Slov. krščansko socialne
zveze glede izobraževalnih društev.
Prosimo, da odborniki Kmetiskih zvez
začnejo takoj nabirati člane (članari-
na na leto 4 krone) in nam dopsiljejo
kmalu seznam nabranih članov. Vpra-
šalne pole glede izobraževalnih in
mladinskih društev pa naj takoj in to-
čno izpolnijo in pošljejo na podpis: a-
no: Tajništvo Slovenske ljudske stran-
ke v Celju, hotel Beli Vol.

KMETSKKE ZVEZE celjskega o-
krožja prosimo, da vprašalne pole, ki
smo jih poslali za mesec januar, ta-
koj izpolnijo in vrnejo. Nekateri kra-
jevni odbori so takoj sklicali sejo
Kmetске zveze za mesec januar, so
pogovorili o poslanih vprašanjih ter
vprašalne pole tudi hitro vrnili. —
Tajništvo Slov. ljudske stranke v
Celju, hotel Beli Vol.

JADRANSKI DAN pri Smarje-
ti ob Pesnici. Tukajšnji učenci prire-
dijo v nedeljo dne 6. februarja po-
poldne ob pol 3. uri v šoli slavnost
„Jadranski dan“. Ker je čisti dobiček
namenjen za uboge učence in deloma
za jugoslovansko Matco, vabijo k o-
bilni udeležbi prireditelji.

CENITEV uradne komisije. V
dneh od 12. do 14. januarja je vršila
uradna komisija svoje delo v občinah
Dol in Sv. Krištof zaradi zgra-
dbe elektrovođa iz Hrastnika v Hudo
jamo. Prizadetim posestnikom se je
škoda cenila naravnost sramotno niz-
ko, na primer: od Jamborja na trav-
niku 10 kron, za katero svoto danes
na dobijo niti zavojčica vžigalce. Neza-
dovoljnim se je grozilo, da bodo v slu-
čaju pritožbe plačevali ogromne stroš-
ke, ter se jih je s tem mnoge prisililo
da so podpisali škandalozne pogodbe.
Čudimo se temu postopanju; Je li že
bakšiš prodrl do naših uradov? O-
škodovani posestniki smo se obrnili za
pomoč na Kmetsko zvezo, in upamo
da še ni vsega konec. Kateri oškodov-
vani posestnikov se hoče še pridru-
žiti, naj se oglasi na Delu v prostorih
Kmetске zveze (Zadruga).

RAZPUST okrajnega zastopa
na Vranskem. Poverjenstvo za notra-
nje zadeve je razpustilo okrajni za-
stop na Vranskem. Za vladnega ko-
misarja okrajnega zastopa je imeno-
van posestnik in mlinar na Gomilskem
Martin Orožim, za njegovega namest-
nika pa Ivan Remlo, posestnik v Le-
tušu.

NA LJUBNEM se je zgodil do-
godek, ki v jasni luči osvetljuje soci-
jalno demokratsko sovražstvo do svete

vere in zakramentov. Na omenjeni
dan je šel duhovnik po trgu Ljubno
z Najsvetejšim previdec bolic. Ka-
kor je že v navadi, so ljudje, koder
je šel duhovnik, klečali. Kar pridri-
nasproti duhovniku iz bližnje gostilne
neki rdečkar, in se vsem ljudem ro-
ga, da poklekajo pred Bogom, češ
vse to nič ni, in da on, rdečkar, vse-
ga tega nič ne verjame. In to si upa
brezbožnež trditi ne samo pred odras-
limi, ampak bili so prisotni tudi otro-
ci. Upamo, da bo ta rdečkar za to po-
hujšanje dobil zasluženo plačilo pri
sodnji.

TATVINA na železnici. Usluž-
benec južne železnice Janez Gorjano
v Spilju je v noči na 27. januarja o-
ropal železniško blagajno na postaji v
Spilju ter odnesel 47.000 kron. Zasa-
čili so ga v trenutku, ko je namera-
val poskrbiti ukradeni denar. Izročili
so ga graškemu kazenskem sodišču.

MLADENICI — rekruti, rojeni
leta 1900 so poklicani v vojske za so-
boto 12. februarja ob 8. uri zjutraj.

KRVOLOČNA ZENA. Na Jelo-
vcu pri Makolah je tamošnja posest-
nica Antonija Mesarič najela nekoga
izpridenega Jakoba Lepeja, da je z
bačom ubil njenega moža. Po izvrše-
nem umoru sta se podala ubijalca v
klet, da z alkoholom zadušita očitke
vesti. Oba ubijalca sta že pod klju-
čem.

LJUBICO USTRELIL in sam
se umoril je v Zagrebu krojaški po-
močnik Ivan Vimpolšek, ki je ustrelil
svojo ljubo na pokopališču, sam pa je
šel pod vlak, ki ga je povozil na smrt.

KRVAVA SVATBA. V Prviču
pri Sibeniku se je vršila te dni v ne-
ki priprosti hiši vesela kmetska oh-
cet. Kmetje so razobesili pri tej prili-
ki iz hiše našo trobojnico. Italijanski
karabinerji so hoteli odstraniti zasta-
vo nasilnim potom. Prišlo je pri tej
prilici do opasnega pretepa, v kate-
rem sta jo smrtno izkupil dva kmeta
in eden karabinerjev, ranjencev pa je
14.

PRSTAN običal v goltancu.
Kljub policijski prepovedi se je te dni
vrnila na Dunaj neka zloglasna žen-
ska. Ko jo je policija prišla in jo ho-
tela odvesti v policijski zapor, je na
vse mogoče načine skušala izvršiti sa-
momor. Hotela se je iztrgati iz rok po-
licistov in se vreči pred tramvajski
voz, a policija ji je namero pravoča-
sno zabranila. Grizla je kakor blazna
okrog sebe, tako, da policaju ni dru-
zega preostajalo, negoda jo zveže. To-
da porabila je trenutek, vtaknila v u-
sta prst svoje roke, na katerem je i-
mela prstan. Prstan je požrla. Toda
običal ji je v goltancu in bi se bila
zadušila, ako bi ji policijski zdravnik
ne bil z žepnim nožem takoj prerezal
goltanec ter iz njega izvel prstan.
Ko so ji obvezali rano, so jo spravili
v opazovalnico.

USTKELJENA NEZNANCA. V
Zagrebu je ustrelila pred par dnevi
vojaška straža na Strojarski cesti dva
neznana seljaka, ki se nista hotela o-
staviti, ko jih je straža pozvala, nar-
več sta se spustila v beg. Oba u-
znanca sta mrtva.

PIJAN SIN zbežal očeta. V va-
si Pudob pri Starem trgu na Kranj-
skem je v pijanosti in v prepiru zabo-
del Franc Baraga svojega lastnega
očeta posestnika Janeza Baraga, ki je
v groznih bolečinah izdihnil. Izprije-
nega sina so pa orožniki gnali v za-
por. Grozovite posledice alkohola!

LISJAK IN PURAN. Pri Leš-
nikovih nekje blizu Drave so imeli
pripravljenega za pustonedeljo debe-
lega in težkega purana. Strice Nace-
tu so se že naprej cedile slane po sla-
stni pečenki, ki jo bodo smukali na
pustno nedeljo. Strice so obračali, a
lisjak, ki je kraljeval v bližnji šumi,
je nameraval obrniti — purana v prid
svoje družine. Obiskal je preteklo so-
boto družbo Lešnikovih kuretain in je
povabil purana-debeluharja seboj. Ti-
ral ga je počasi proti svojemu dvor-
cu. Ni ga zaklal, ker mu je bil preta-
žak, ampak ga priganjal k hitrejšemu
korakanju s svojim košastim repom.
Gospod lisjaček je srečno pritrkal pu-
rana do gozda, kjer pa ga je zapazi-
lo bistro oko lovca Ivana Jazbec. Z
enim ednim strelom je uranil življe-
nje. Tako bodo strice Nace vendar u-
živali na pustno nedeljo pečenko ma-
stnega purana.

NOVE VOLITVE na Hrvats-
kem? Dr. Ribar, predsednik konstitu-

ante, je v nekem govoru z dopisnikom
„Jutranjega lista“ izjavil, da bo po-
zval v prihodnjih dneh poslanec Ra-
dičeve stranke, da predložijo svoje po-
verilnice, o katerih usodi bo odloče-
vala konstituenta. Konstituenta bo
Radičeve mandate gotovo razveljavi-
la. Upati je z gotovostjo, da bo vlada
razpisala na Hrvatskem za 50 man-
datov nove volitve.

KATOLISKA KATEDRALA v
Beogradu. Za zgradbo katoliške kate-
drala v Beogradu je sv. Oče daroval
kot svoj prvi prispevek 100.000 lir.
Njegovemu vzgledu je sledil takoj ju-
naški belgijski kardinal Mercier z
znoskom 1000 frankov. Ker se že vrše
predpriprave za zgradbo, je upati, da
dobi Beograd v dobljenem času kato-
liško katedralo.

ODPRAVA CERKVENIH PRA-
ZNIKOV na Češkem. V češkem par-
lamentu so sprejeli predlog, s katerim
bi se odpravili cerkveni prazniki, in
naj bi se njih praznovanje prepustilo
svobodni volji posameznih državlja-
nov.

KOLIKA IZGUBA delavnega
časa za državo so štrajki? V Lond-
nu so preračunali, koliko delavcev je
štrajkalo v posameznih državah v pr-
vi polovici leta 1920 in koliko delav-
nega časa se je ubilo potom stavk: v
Nemčiji je stavallo 1.866.358, a izgub-
ljenih delavnih dni 16.201.660. V Ita-
liji je štrajkalo 1.781.230, a izgublje-
nih delavnih dni 21.650.200. V Fran-
ciji je štrajkalo 1.188.670, a izgublje-
nih delavnih dni 6.927.900. V Ameriki
je štrajkalo 958.700, izgubljenih delav-
nih dni je 11.287.400. V Belgiji je sta-
vkalo 176.940, izgubljenih dni je bilo
2.090.440. V Avstriji je pa štrajkalo
97.540, izgubljenih dni 902.00. Ako se
zapravi toliko časa z brezdelnim stav-
kanjem, se nam ni čuditi, da je vse ta-
ko drago in da nam še danes primanj-
kuje najpotrebnejšega. Brezplodni ta-
ki štrajki so poguba za državo in za
narod.

POLETNI CAS v Franciji.
Francoska vlada je določila, da uve-
de za Francijo poletni čas že s 15.
marchem in se bo končal 25. oktobra.
Umevno je, da se bodo tudi druge ev-
ropske države ravnale po vzgledu
Francije in uvedle poletni čas. Ne-
razumljivo je, čemu neki koristi to pre-
mikanje kazalcev na urah ki dela sa-
mo neprimernost in sitnost zlasti kmetске
mu prebivalstvu!

ČUDNI POJAVI. V zadnji dobi
se opaža po velikih italijanskih mes-
tih, da lažijo posamezniki od trgovca
do trgovca, kjer kupujejo za gotov de-
nar velike množine sivga sukna, čež-
jev in drugih potrebščin za vojsko.
Italijanski listi so mnenja, da je vse
to isti pojav, kot leta 1915 pred napo-
vedjo vojske. Nekateri listi mislijo, da
kupujejo to blago za boljševiško ofen-
zivo v spomladi; drugi pa povdarja-
jo, da je blago namenjeno za Rumu-
nijo.

S CIM BEGAJO IN PLASIJO
Lrezvestni Italijani Goričane? Goriško
mesto je bilo v strahu in trepetu vsled
silnega razstrelnega poka 27. m. m.
Stekla na oknih so popokala, hiše so
se zmajale, prebivalstva se je polastil
nepopisen strah, osobito več žensk se
je onesvestilo pri buki strašne eks-
plozije. Nikdo dalje časa ni znal, kaj
da je povzročilo pok in strah. Se le
čez nekaj časa je došla v Gorico vest,
da so neki lopovi med Panovcem ter
Rafutom pognali v zrak kar celi kup
bomb. Iz tega slučaja je razvidno, ka-
ko skrbijo Italijani za varnostno sla-
zbo.

KAKO SE VRSE POROKE V
RUSIJI? Zalosten vzgled boljševiške
in brezverske zablode nam daje Ru-
sija. Prvotno so boljševiki namerava-
li odstraniti vse ovire in omejitve pri
sklepanju zakonov. Nameravali so ka-
kor vse drugo komunistirati tudi ženo,
to je, ženska bi naj postala skupna
last. Toda to ni šlo in uvedli so civil-
ni zakon. Sedaj se v boljševiški Ru-
siji sklone zakon pred civilnim ura-
dom. Zenin in nevesta gresta enosta-
vno skupaj na urad, ondaj ju vpíšejo v
knjigo, roke položita kot znak prisege
na rdečo zastavo in poroka je konča-
na. Zeni je dano na prosto ali si o-
hrani svoje prvotno ime, ali pa sprej-
me možovo ime. Nevesti da država
potrebno perilo. In ravno to je bil po-
vod, da so se nekatere ženske vsak
mesec poročile z drugim moškim, le